

SİLVAN'DA DIŞ HEDİĞİ

Dr. Mustafa TATÇI

Bilindiği gibi, gelenek ve âdetlerimizimizin tamamı ortaya çıkarılıp, sistematik bir tasnifi yapılmamıştır. Bir milletin kültür tarihindeki yerini objektif olarak tesbit edebilmek için, bunun yapılması şarttır. Bu açıdan, memleketimizin çeşitli yerlerine yaptığımız seyahatler esnasında derlediğimiz, müşahade ettiğimiz âdet ve gelenekleri önemli buluyoruz.

Bu kısa yazımızda da, Diyarbakır'ın 80 Km. doğusunda bulunan Silvan ilçesinde gördüğümüz «Diş Hediği» âdeti üzerinde duracağız :

Hemen hemen bütün Anadolu köy ve kasabalarında, diğer — Azerbaycan, Bulgaristan ve Kerkük gibi — Türk illerinde görünen bu âdet çocuğun dişinin ilk çıktığı anda yerine getirilen bir dizi eğlence ve faaliyetten

ibarettir. Bu esnada suda kaynatılmış «doğruk» (nohut) dağıtan çocuğun ailesi, icabında evde bir de Kur'an okutarak, olayı kutlar. Nohut dağıtma işlemine «Hedik dağıtma», suda pişirilen bu nohut yemeğine de «Hedik» tabir edilir. Pişmiş nohut biraz soğutulmuş olarak, çocuğun başından dökülür. Bunun yanında bazen buğday, leblebili şeker ve para da bulunabilir. Etraftaki çocuklar, bu paraları kapışırlar.

Daha sonra dişi çıkan çocuk, fazla yüksek olmayan bir damdan aşağı atılır altına tutulan bir battaniye ile kurtarılır. Odaya getirilip önüne bazı malzemeler konulur. Bunlar, ayna, muska, tarak, makas ve diğer zanaatla ilgili aletlerdir. Çocuk bunlardan hangisini alırsa, o aletle ilgili bir meslek seçeceğine inanılır.